

әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті

Биология және биотехнология факультеті

Ботаника және агроэкология кафедрасы

Пән бойынша қорытынды емтихан бағдарламасы

ID 1742726 «Қазақстан биоресурстары»

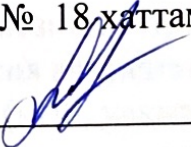
«6B05102 - Биология» білім беру бағдарламасы

Алматы 2025

«6B05102 - Биология» білім беру бағдарламасының «Қазақстан биоресурстары» пәні бойынша қорытынды емтихан бағдарламасын ботаника және агроэкология кафедрасының профессоры, б.ғ.к. Тыныбеков Б.М. құрастырған.

Ботаника және агроэкология кафедрасының мәжілісінде қарастырылды және ұсынылды

«14» 05 2025 ж., № 18 хаттама

Кафедра меңгерушісі Нурмаханова А.С.

ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ

Сұрақтар қантитар тақырыптар

Блок I Қазақстан биоресурстарының нескті мүдделерін тасу

1. Қазақстанның биологиялық ауылшаруашылыққа талпы

2. Қазақстанның биоресурстары

3. Қазақстанның биологиялық ресурстарын тиімді пайдалану және қорғау

4. Қазақстанның биологиялық ресурстарын бағыттары және қорғау

5. Қазақстанның биологиялық ресурстарын өсіміне ерлі және ерлісі

6. Қазақстанның биологиялық ресурстарын өсіміне ерлі және ерлісі

7. Қазақстанның биологиялық ресурстарын өсіміне ерлі және ерлісі

8. Қазақстанның биологиялық ресурстарын өсіміне ерлі және ерлісі

9. Қазақстанның биологиялық ресурстарын өсіміне ерлі және ерлісі

10. Қазақстанның биологиялық ресурстарын өсіміне ерлі және ерлісі

«6B01502 - Биология» мамандығына арналған «ID 1742726 - Қазақстан биоресурстары» пәні бойынша қорытынды емтихан Univer АЖ ақпараттық - білім беру платформасында, онлайн форматта өткізіледі. Емтихан өткізу формасы мен түрі: жазбаша, сұрақтарға дәстүрлі жауап беру, онлайн түрде тапсырылады. Қорытынды емтихан - онлайн жазбаша түрінде ИС Univer жүйесінде өткізіледі.

Емтихан бланкілері. Емтихан биология және биотехнология факультетінің қысқы сессиясының кестесіне сәйкес өткізіледі. Univer жүйесінде емтихан кестесі шығады. Емтихан форматы аудиториядағы кестеге сәйкес дәстүрлі стандартты онлайн жазбаша түрінде жазылады. Студент «осында және қазір» нақты уақыт режимінде емтихан тапсырады.

Студенттің жазбаша емтиханды тапсыру процесі емтихан билетін автоматты түрде жасауды қамтиды, оған студент жазбаша жауап беруі керек. Жазбаша емтиханды өткізу кезінде прокторинг міндетті болып табылады. Емтиханның бейнежазбасы сессия аяқталғаннан кейін 3 ай бойы сақталады.

Емтихан тапсыру кестесі (күні, уақыты мен аудиториясы) алдын-ала универ жүйесінде көрсетіледі. Емтихан тапсыру уақыты: 2 сағат.

Емтихан өтуін бақылау – прокторинг.

Емтихан тәртібі. Студент емтиханға 20 минут қалғанда аудиторияға кіріп, жеке куәлігін көрсетіп, сабаққа қатысу парағына қол қояды. Ол көрсетілгендей орынды алады және орнына отырады. Емтихан барысында студент кезекші оқытушыдан билет алып, берілген парақтардағы билет сұрақтарына жауап береді. Аудиторияға жеке куәлік пен қаламнан басқа затты әкелуге тыйым салынады.

Назар аударыңыз! Студент емтихан басталғанға дейін билет ашуға құқығы жоқ. Жауапты орындаған соң студент өз жауабын береді де, аудиториядан шығады. Кезекші оқытушы барлық жауаптарды деканатқа тапсырады, онда жұмыс кодталып, емтихан комиссиясына тексеруге беріледі. Емтихан басталар алдында кезекші оқытушы емтиханға қатысушылармен амандасып және қосымша ақпарат көздерін пайдаланбауды ескертеді. Емтихан аяқталғанға дейінгі уақытты мезгіл-мезгіл еске түсіреді.

ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ

Сұрақтар қамтитын тақырыптар

Блок 1 Қазақстан биоресурстарының өзекті мәселелерін шешу	
1	Кіріспе. Қазақстандағы биологиялық алуантүрлілікке талдау.
2	Өсімдіктер әлемінің биоресурстары
3	Қазақстанда өсімдіктер ресурстарын тиімді пайдалану және бұл саладағы ғылыми зерттеу жұмыстарының бағыттары және этаптары.
4	Қазақстандағы әртүрлі пайдалы өсімдіктерді зерттеу, игеру тарихы және бағыттары.
5	Қазақстан өсімдіктері ресурстарын зерттеудің негізін қалаған ғалымдар және ресурстанулық зерттеу жұмыстарының болашағы.
Блок 2 Қазақстан биоресурстарын тиімді пайдалану жолдары	
6	Дәрілік өсімдіктер және оларды денсаулық сақтау практикасына енгізу.

9	Қазақстанның жануарлар әлемі, оларды ресурстық топтарға бөлу принциптері Құрлық және су омыртқасыздары мен су омыртқалылары – балықтардың ресурстары, олардың қорын тиімді пайдалану және қорғау
10	Қосмекенділер мен Бауырымен жорғалаушылардың ресурстарын пайдалану және қорғау
	Блок 3 Қазақстан биоресурстарын тиімді пайдалану жолдары
11	Қазақстан құстары, олардың ресурстары, пайдалану мен қорғау.
12	Қазақстан сүтқоректілері, олардың ресурстары, пайдалану мен қорғау
13	Кәсіптік маңызы бар және сирек кездесетін құстарға санақ жүргізу әдістері
14	Ерекше қорғалатын аймақтардың биоресурстық түрлерді қорғауда алатын орны
15	Қазақстанның Қызыл кітабына енген жануарлар тізімін құрастыру

Пән бойынша қорытынды емтихан нысаны онлайн жазбаша. Билет 3 сұрақтан тұрады.

Бірінші блокта танымдық (когнитивтік) құзыреттілік, білім мен оқу материалын түсінуді бағалау сұрақтары қамтылған. Бұл блокта қазіргі ғылыми оқулықтар мазмұнына негізделген оқыту саласындағы білім мен білімді түсіну қабілетін көрсетуге бағытталған сұрақтар қамтылған. Ең көп саны – 30 ұпай.

Екінші блокта танымдық (когнитивтік) құзыреттілік, білім мен оқу материалын түсінуді бағалау сұрақтары қамтылған. Бұл блокта қазіргі ғылыми оқулықтар мазмұнына негізделген оқыту саласындағы білім мен білімді түсіну қабілетін көрсетуге бағытталған сұрақтар қамтылған. Ең көп саны – 30 ұпай.

Үшінші блок функционалдық құзыреттілікті анықтайтын, ақпаратты қолдану және талдау қабілетін бағалайтын сұрақтарды қамтиды. Сұрақтардың бұл түрі өз білімін қолдана білу, зерттелетін саладағы мәселелерге дәлелдер мен шешімдерді тұжырымдау және негіздеу қабілетін анықтауға бағытталған. Ең көп саны – 40 ұпай.

ҚОРЫТЫНДЫ БАҚЫЛАУДЫ КРИТЕРИАЛДЫ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ

Пәні: «ID 1742726 - Қазақстан биоресурстары». Формасы: жазбаша. Платформасы: онлайн.

Дескрипторлар						
№	Критерий/балл	Өте жақсы	Жақсы	Қанағаттанарлық	Қанағаттанарлықсыз	
		90–100% (27-33 балл)	70–89% (21-26 балл)	50–69% (15-20 балл)	25–49% (8-14 балл)	0–24% (0-7 балл)
1 сұрақ 30 балл	Курс теориясы мен тұжырымдамаларын білу және түсіну	«Өте жақсы» деген баға сұрақтың жан-жақты түсіндірмесі, әрбір қорытынды мен мәлімдеме үшін егжей-тегжейлі дәлелі бар, логикалық түрде құрастырылған және әзірленген тақырыптардан мысалдармен	«Жақсы» деген баға сұрақтың толық, бірақ толық емес қамтылуын, негізгі ережелердің қысқартылған аргументтерін қамтитын және материалды беру	«Қанағаттанарлық» бағасы билетте ұсынылған сұрақтарды толық қамтымаған, негізгі ойларды үстірт дәлелдейтін,	Қойылған сұрақтарды дұрыс қамтымау, қате дәлелдеу, фактілік және сөздік қателер, дұрыс емес қорытынды	Негізгі ұғымдарды, теорияларды білмеу. Қорытынды бақылауды өткізу ережесін бұзу.

			беретін жауапқа қойылады. Жауапта стильдік қателер мен терминдерді дұрыс қолданбауы кедергі келтірмейді.	теңгерімсіздіктерге, материалды баяндау логикасы мен реттілігін бұзуға жол берген жауапқа қойылады. Әзірленген жазбаларына мысалдар көрсетілмейді		
2 сұрақ 30 балл	Таңдалған әдістеме мен технологияны нақты практикалық тапсырмаларға қолдану	Оқу тапсырмасын толық орындау, қойылған сұраққа егжей-тегжейлі, дәлелді жауап беру, содан кейін курстың практикалық мәселелерін шешу;	Оқу тапсырмасын ішінара орындау, толық емес, курстың практикалық мәселелерін толық шешпей қойылған сұраққа дәлелді жауап беру; курс бойынша ғылыми тіл нормаларын сауатсыз пайдалану.	Материал фрагменттелген, логикалық дәйектілікті бұза отырып, нақты және семантикалық дәлсіздіктерге жол беріледі, курстың теориялық білімі үстірт қолданылады	Тапсырманы шешудің ұтымсыз әдісі немесе жеткілікті ойластырылмаған жауап жоспары; тапсырмаларды шеше алмау, тапсырмаларды жалпы түрде орындау; нормаданасатын қателіктер мен кемшіліктердің болуы.	Тапсырмаларды шешу үшін білімді, қорытынды және нәтиже жасай алмау. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.
3 сұрақ 40 балл	Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, алынған нәтиженің негіздемесі	Ғылыми ұстанымды және қолданылған әдістеме мен технологияны дәйекті, қисынды және дұрыс негіздеу, сауаттылық, ғылыми тіл нормаларын сақтау, жалпы дұрыс тұжырымдарға әсер етпейтін материалды ұсынуда 1-2 дәлсіздікке жол беріледі (+графикалық деректер арқылы негіздеу нәтижелерін визуализациялау).	Тұжырымдамалық материалды пайдалануда 3-4 дәлсіздікке, жалпылау мен тұжырымдардағы кішігірім қателіктерге жол беріледі, бұл тапсырманың жақсы жалпы деңгейіне әсер етпейді.	Негізделген ғылыми ережелердің қолданылуы туралы тұжырымдар нақты емес және нәтижесіз, стилистикалық және грамматикалық қателіктер бар, сонымен қатар практикалық шешімнің нәтижелерін өңдеуде дәлдік жоқ	Тапсырма өрескел қателіктермен орындалды, сұрақтарға жауаптар толық емес, тұжырымдамалық материалдар мен дәлелдер нашар пайдаланылды.	Тапсырма орындалмады, қойылған сұрақтарға жауаптар жоқ, талдау материалдары мен құралдары пайдаланылмады. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.

Емтихан билеттері 3 сұрақтан тұрады. Дұрыс орындалған тапсырмалар үшін ең көбі-100 балл, оның ішінде бірінші сұраққа – 30 балл, екінші сұраққа-30 балл, үшінші сұраққа -40 балл.

Қорытынды баға (ҚБ) = $(Б1+Б2+Б3+Б4+Б5) / К$, онда Б – критерий бойынша баллы, К – критерийлердің саны.

Бағалау критериялары:

Дәстүрлі бағалау	Балл түрінде	Жұмыстың сипаттамасы
Өте жақсы	90-100	Жұмыс өз бетінше және жоғары ғылыми-әдістемелік деңгейде орындалған. Студенттің мәтін жауабында ғылыми әдістер мен тәсілдерді меңгерген. Жұмыс ұқыпты орындалған, студент кәсіби терминология мен алған білімін ғылыми негізділікпен байланыстырылған.
Жақсы	70-89	Жұмыс жалпы жақсы жазылған, бірақ автор тақырыптың кейбір тұстар толық ашылмаған. Жұмыста кейбір нақтылықтар жұмыстың негізгі тақырыбына сәйкес келмейді. Жауап материалды 70% төмен ашылмаған.
Орташа	50-69	Тапсырма жалпы орындалған, бірақ студент мәселелерді толық талдамаған, сұраққа қатысты кейбір мәселелер толық ашылмаған. Студент тақырыпты толық меңгермеген. Жауаптарда берілген сұрақтың мазмұнына қатысты нақтылық жоқ
Қанағаттандырылмайды (қайта тапсыры)	25-49	Барлық сұрақтарға жауап дұрыс жазылмаған және жауап 2-3 сөйлемнен артпайды. Тапсырма 50 % төмен орындалған.
Қанағаттандырылмайды	0-24	Барлық сұрақтарға жауап дұрыс орындалмаған немесе бірде бір сұраққа жауап жазылмаған

Әдебиеттер және ресурстар

1. Мухитдинов Н.М., Есжанов Б.Е., Сатыбалдиева Г. Қ., Тыныбеков Б. М. Қазақстан биоресурстары. – Алматы: Қазақ университеті, 2016. - 322 б.
2. Есжанов Б.Е., Сапарғалиева Н.С. Зоология. 2-бөлім. Омыртқалылар зоологиясы.- Алматы: Қазақ университеті, 2014.-356 б.
3. Олжабекова К.Б., Есжанов Б. Омыртқалылар зоологиясы. 2 бөлім. –Алматы: Эпиграф, 2017- 264 б.
4. Есжанов Б., Мұсабеков Қ.С. Қазақстан териофаунасының анықтағышы. – Алматы: Қазақ университеті, 2020.-362 б
4. Есжанов Б., Мұсабеков Қ.С. Қазақстан орнитофаунасының анықтағышы. 1-бөлім. –Алматы: Дарын, 2022.-456 б
5. Есжанов Б., Мұсабеков Қ.С. Қазақстан орнитофаунасының анықтағышы. 2-бөлім. –Алматы: Дарын, 2023.-386 б
6. Көбегенова С., Есжанов Б.Е., Классовская Е.В. Қазақстан амфибиялары мен рептилиялары. –Алматы: Қазақ университеті, 2010.-120 б.

Зерттеушілік инфрақұрылымы

1. Лаборатория № 9. ГУК № 6.

Мәліметтердің кәсіби ғылыми базасы

ФЗИ «Экология мәселелері»

Интернет-ресурстар

1. <http://elibrary.kaznu.kz/ru>
2. <http://pharmacologia.ru>
3. <http://www.zdorovie/users/realtime/>
4. <http://lecarstva.ru>